

Către: dlui Dorin RECEAN, Prim-ministru al Republicii Moldova

Copie: Ministerul Energiei

Nr. 12-25/EC din 29 ianuarie 2025

Ref: Necesitatea ajustării cotelor și calendarului pentru licitația SER

Stimate dle Prim-ministru,

Asociația Businessului European (EBA Moldova) Vă adresează înaltele sale considerațiuni și intervine în atenția Dvs. în contextul crizei energetice și a eforturilor continue de a asigura țara cu energie electrică, amplificat de riscul de aprovizionare atât cel de securitate, cât și cel comercial, producerea energiei electrice pe teritoriul țării în volume cât mai mari devine prioritatea zero. Avem nevoie de o energie accesibilă, curată și la un preț mic.

Este greu în condițiile Republicii Moldova (război la graniță, finanțare scumpă, risc de țară ridicat, atractivitate redusă pentru marii investitori) să reușim să construim capacități noi și fiabile de producere a energiei electrice, la un preț redus per kWh. Unicul lucru ce putem face e să oferim scalabilitate și bancabilitate pentru viitoarele centrale electrice și predictibilitate a cadrului legal.

La licitația în desfășurare pentru oferirea statutului de producător eligibil mare de energie regenerabilă, au fost alocate doar 165 MW (105 MW eolian și 60 MW fotovoltaic), cote stabilite în luna decembrie a anului 2021, pentru orizontul 2025.

Reiterăm și pe această cale necesitatea triplării acestor capacități asigurând astfel printr-un singur efort administrativ posibilitatea de a avea în viitorul apropiat capacități semnificative în funcțiune. Cu cât mai mari o să fie proiectele, cu atât prețul de kWh o să fie mai mic. La recenta licitație CfD din România, încheiată în decembrie 2024, proiectele eoliene mari cu peste 100 MW au avut și preturi de 65euro/MWh, iar media celor fotovoltaice a fost la 51euro/MWh (licitația CfD din România s-a realizat pentru primii 1500MW dintr-un total de 5000MW aprobați).

Eforturile considerabile din partea autorităților, partenerilor de dezvoltare, investitorilor în organizarea licitațiilor, în toți acești 9 ani de la adoptarea Legii 10/2016, la care se adaugă deficitul cronic de energie electrică, merită să fie valorificat prin o cotă mai mare pentru capacitățile energetice scoase la licitație.

Nu mai puțin important este și faptul că PNIEC prevede atingerea unei ponderi de 27% a energiei din surse regenerabile în consumul final de energie și 30% pentru energia regenerabilă în sectorul electricității, pentru care se necesită a fi instalate 600 MW capacități eoliene și 220 MW capacități fotovoltaice, corelate cu implementarea surselor de echilibrare adecvate. Aceste ținte sunt destul de ambițioase, dar realizabile în termenul propus, doar cu condiția adjudecării lor în acest an, în caz contrar aceste ținte nu vor putea fi atinse. De aceea este important ca să fie ajustate cotele pentru licitația curentă.

Un alt aspect relevant pentru implementarea cu succes a proiectelor este calendarul desfășurării licitațiilor finalizat cu semnarea contractelor cu furnizorul central. După exemplul României cu licitația CfD menționat mai sus, evaluarea ofertelor tehnice și financiare cu anunțarea câștigătorilor, s-a făcut în termen de 1 lună de la data limită de depunere a ofertelor.

În sensul celor evocate supra, propunem:

- Majorarea cotelor pentru licitația curentă, prin cel puțin triplarea acestora;
- Aprobarea calendarului licitației cu anunțarea rezultatelor la 01.05.2025 și semnarea contractelor până la 31.05.2025.

Această ajustare va permite o creștere mai semnificativă a ponderii energiei regenerabile, va contribui la tranziția energetică asigurând îndeplinirea obiectivelor către 2030, va diminua dependența de surse externe și fosile, precum și va optimiza resursele financiare, umane și logistice implicate în organizarea licitațiilor.

Mulțumim anticipat pentru considerare și rămânem la dispoziția Dvs., exprimând deschiderea și disponibilitatea comunității de afaceri de a oferi suportul și expertiza necesară pentru realizarea unei dezvoltări sustenabile pe termen lung.

Cu deosebit respect,

Mariana RUFA,
Director Executiv
Asociația Businessului European